

บทที่ 3

การศึกษาและวิเคราะห์ระบบขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ

การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ เป็นการคืนอากรที่จัดเก็บตอนนำเข้าวัตถุดิบและจะคืนให้ตามส่วนที่พิสูจน์ได้ว่าถูกผลิตและส่งออกภายในเวลาที่กำหนด เป็นมาตรการทางภาษีหนึ่งที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตสินค้าซึ่งเป็นการให้สิทธิประโยชน์ กรมศุลกากรได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการคืนอากรซึ่งมีกิจกรรม 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นการจดทะเบียนสถานะผู้ขอคืนอากร การจดทะเบียนวัตถุดิบและสูตรการผลิต เพื่อคำนวณปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ส่งออก และจดทะเบียนตารางโอนสิทธิเพื่อคำนวณปริมาณวัตถุดิบจากสูตรการผลิต ตามสัดส่วนของวัตถุดิบนำเข้าของผู้มีสิทธิขอคืนอากร กิจกรรมประเภทที่ 2 เกี่ยวข้องกับการบริหารการผลิต เริ่มจากการนำเข้าวัตถุดิบ การส่งออกผลิตภัณฑ์ และการคืนอากรจากผลิตภัณฑ์ที่ส่งออก

การขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิเป็นการดำเนินการของผู้ประกอบการตามขั้นตอนการคืนอากรและสถานะของผู้ประกอบการที่กำลังดำเนินการในขั้นตอนใด

3.1 การขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ

กรมศุลกากรได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานและรูปแบบข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน สำหรับรูปแบบข้อมูลดังแสดงในภาคผนวก จ เป็นการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทางดิจิทัลซึ่งเป็นการกำหนดรูปแบบข้อมูลตารางบัญชีวัตถุดิบ สูตรการผลิตและตารางโอนสิทธิ เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด

3.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1.1.1 ผู้นำเข้า ผู้นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศและชำระภาษีอากรนำเข้าในแต่ละครั้ง

3.1.1.2 ผู้ขออนุมัติหลักการ ผู้ที่มีความสามารถสั่งซื้อวัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศ และสามารถนำวัตถุดิบดังกล่าวมาผลิต ผสม ประกอบหรือบรรจุดัดแปลงเป็นสินค้าส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ ซึ่งการนำวัตถุดิบมาผลิตเป็นสินค้าส่งออกจะทำการผลิตเองหรือจ้างผู้อื่นผลิตหรือผู้อื่นซื้อไปผลิตก็ได้ เมื่อกรมศุลกากรอนุมัติจะเปลี่ยนสถานะเป็นผู้ได้รับอนุมัติหลักการ

3.1.1.3 ผู้ขอคืนอากร ผู้ได้รับอนุมัติหลักการที่นำเข้าวัตถุดิบและชำระอากรในการนำเข้าขอคืนอากรของวัตถุดิบที่นำเข้ามาภายใน 1 ปีเมื่อพิสูจน์ได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกไปไม่เกิน 6 เดือนได้ผลิตจากวัตถุดิบที่นำเข้านั้น และได้นำเข้าวัตถุดิบนั้นก่อนวันส่งออกตามจำนวนวันที่นำเข้าก่อนวันส่งออกของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดไว้ การขอคืนอากรแต่ละครั้งเป็นการตัดจ่ายวัตถุดิบของแต่ละ

งวดการนำเข้าตามเกณฑ์เข้าก่อนออกก่อน (First In First Out :FIFO) และสัดส่วนวัตถุดิบที่ใช้ในผลิตภัณฑ์ส่งออกแต่ละครั้ง ซึ่งคำนวณได้จากโครงสร้างต้นทุนและ การตัดสินใจจากสูตรการผลิต และตารางโอนสิทธิที่แสดงตอนส่งออกครั้งนั้นๆ จำนวนเงินอากรที่ขอคืนจะคำนวณจากอากรต่อหน่วยในการนำเข้าครั้งที่ถูกตัดจ่ายคูณด้วยปริมาณที่ตัดจ่าย สำหรับการส่งออกผลิตภัณฑ์จะส่งออกเองหรือส่งออกโดยผู้อื่นก็ได้ ถ้าส่งออกเองจะขอคืนอากรได้ถ้าเป็นสูตรที่ยื่นจดทะเบียนไว้ ถ้าสูตรเป็นของผู้ได้รับอนุมัติหลักการอื่นหรือส่งออกโดยผู้อื่นจะขอคืนอากรได้จากการรับโอนสิทธิ

3.1.1.4 ผู้ขอชำระอากร ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการใช้นั่งสีธนาคารค้ำประกันแทนการชำระอากรในการนำเข้าวัตถุดิบ ต้องการขอหนังสือค้ำประกันคืนเพื่อปลดภาระกับธนาคารเมื่อวัตถุดิบนำเข้ามาครบกำหนด 1 ปีมียอดคงเหลือในบัญชี หรือต้องการเปลี่ยนสถานะใบขนวางประกันเป็นใบขนชำระอากร และเมื่อวัตถุดิบนำเข้าไม่ครบ 1 ปีแต่ผู้นำเข้าต้องการขอเปลี่ยนหนังสือค้ำประกันฉบับใหม่ หรือกรณีอื่นใดที่เป็นเหตุให้ต้องชำระอากร เช่นการแจ้งให้ชำระอากรจากส่วนคืนอากร ผู้นำเข้าต้องยื่นใบสรุปยอดเงินภาษีอากรเพื่อขอชำระอากรคงค้างและเงินเพิ่ม หรือเพื่อขอทราบยอดเงินค้ำประกันฉบับใหม่

3.1.1.5 ธนาคาร เป็นผู้ค้ำประกันภาษีด้วยการออกหนังสือค้ำประกัน เมื่อผู้ขอชำระอากรไม่สามารถชำระอากรคงค้างและเงินเพิ่ม ผู้ค้ำประกันภาษีต้องชำระแทนตามวงเงินที่ค้ำประกัน

3.2.1.6 ส่วนคืนอากร กรมศุลกากร จัดเก็บภาษีอากรและคืนอากร

3.1.1.7 ผู้ขาย ผู้ขายสินค้าโดยส่งสินค้าให้ถึงปลายทางตามที่ผู้ซื้อต้องการ ทั้งในประเทศหรือระหว่างประเทศ สินค้าเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ของผู้ขาย แต่เป็นวัตถุดิบของผู้ซื้อ ถ้าจัดส่งระหว่างประเทศ ผู้ซื้อเป็นผู้นำเข้า ผู้ขายเป็นผู้ส่งออก ผู้ขายควรจะสามารถติดตามได้ว่าสินค้าที่ขายเกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ใด ใครได้รับสิทธิประโยชน์นั้น ถ้าเป็นสิทธิประโยชน์การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ ควรจะทราบว่าเป็นวัตถุดิบนำเข้าหรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัตถุดิบนำเข้า เพื่อให้ข้อมูลด้านสิทธิประโยชน์ไปถึงผู้ซื้อหรือแสดงสิทธิประโยชน์เมื่อส่งสินค้าออกได้

3.1.1.8 ลูกค้า ผู้ซื้อสินค้า โดยผู้ขายจะจัดส่งสินค้าให้ถึงปลายทางตามที่ผู้ซื้อต้องการ ทั้งในประเทศหรือระหว่างประเทศ สินค้าเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ของผู้ขาย แต่เป็นวัตถุดิบของผู้ซื้อ ถ้าจัดส่งระหว่างประเทศ ผู้ซื้อเป็นผู้นำเข้า ผู้ขายเป็นผู้ส่งออก

3.1.1.9 ผู้ผลิต ผู้นำวัตถุดิบมาผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจจัดแปลงเป็นผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิตควรจะสามารถติดตามวัตถุดิบที่ใช้ได้ว่ามาจากแหล่งใด ถ้าเป็นวัตถุดิบที่นำเข้าเองหรือซื้อจากผู้อื่นในประเทศซึ่งเป็นวัตถุดิบนำเข้าหรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัตถุดิบนำเข้า จะเกี่ยวข้องกับ

กับสิทธิประโยชน์ และผู้ได้รับสิทธิประโยชน์นั้น ถ้าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ถูกส่งออกหรือถูกนำไปผลิต และส่งออก สิทธิการขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิจะเกิดขึ้น ผู้ได้รับสิทธิการขอคืนอากรจะได้รับ ตามสัดส่วนปริมาณในรายการวัตถุดิบที่ใช้ของสูตรการผลิตและตารางโอนสิทธิที่แสดงเมื่อส่งออก ผู้ผลิตควรจะสามารถติดตามการใช้วัตถุดิบในการผลิตให้ใกล้เคียงกับที่ใช้งานผลิตจริงได้ เพื่อให้ ผู้ส่งออกสามารถระบุเลขที่สูตรการผลิตและตารางโอนสิทธิได้อย่างถูกต้อง

3.1.1.10 ผู้ส่งออก ผู้ที่ส่งสินค้าออกนอกประเทศ สินค้าส่งออกที่เป็นผลิตภัณฑ์จะขอคืน อากรได้ โดยผู้ส่งออกต้องแสดงเลขที่สูตรการผลิตและปรับปรุงตารางโอนสิทธิตามปริมาณ ผลิตภัณฑ์ส่งออก เพื่อให้ผู้ขอคืนอากรที่นำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ดำเนินการขอคืนอากร

3.1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ

เริ่มตั้งแต่การจดทะเบียนสถานะผู้ประกอบการ การนำเข้าวัตถุดิบและการชำระอากร การ ส่งออกผลิตภัณฑ์และการขอคืนอากร ผังทางเดินเอกสารที่ภาคผนวก ก แสดงขั้นตอนการดำเนินงาน การขอคืนอากร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

3.1.2.1 การขออนุมัติหลักการ การขออนุมัติหลักการเป็นการแสดงความจำนงขอคืนอากร วัตถุดิบที่นำเข้าต่อกรมศุลกากร เมื่อได้รับอนุมัติในหลักการให้ขอคืนอากรแล้ว จึงจะสามารถขอ คืนอากรนับแต่นั้นไป ผู้ขออนุมัติหลักการต้องยื่นหนังสือแสดงความจำนงขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ ตามแบบกศก.29 พร้อมแนบหลักฐานประกอบการขออนุมัติหลักการและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่อส่วนคืนอากร กรมศุลกากร หลักฐานประกอบการขออนุมัติหลักการมี 4 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 หลักฐานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นสำเนาภาพถ่ายจำนวน 3 ชุด ได้แก่ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.20) ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เช่นบริษัท จำกัดหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดใช้หนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งแสดงถึงวัตถุประสงค์ของนิติ บุคคล ผู้มีอำนาจทำการแทน ที่ตั้งสถานประกอบการอายุไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันออกหนังสือรับ รอง และสำเนาบัตรลายมือชื่อผู้จัดการพร้อมตัวจริง ถ้าเป็นห้างร้านใช้ใบทะเบียนพาณิชย์แทน

ประเภทที่ 2 หลักฐานการประกอบกิจการโรงงาน มี 3 กรณี กรณีผู้ขออนุมัติ หลักการเป็นโรงผลิตที่มีใบอนุญาต ให้แนบบัญชีประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง.4) หรือใบรับ แจ้งการประกอบ กิจการโรงงานจำพวก 2 (ร.ง.2) หรือใบอนุญาตให้ใช้ที่ดินและประกอบกิจการใน นิคมอุตสาหกรรม กรณีผู้ขออนุมัติหลักการเป็นโรงผลิตจำพวก 1 (อุตสาหกรรมในครัวเรือน) ให้ แนบสถานที่ตั้งและรับเจ้าหน้าที่เข้าตรวจโรงงานเพื่อพิจารณาความสามารถในการผลิตเพื่อส่งออก

และกรณีผู้ขออนุมัติหลักการไม่เป็นผู้ผลิต ให้แนบหนังสือสัญญาว่าจ้างผลิตหรือหนังสือสัญญาซื้อขาย หลักฐานการประกอบกิจการโรงงานของผู้รับจ้างหรือผู้ซื้อ

ประเภทที่ 3 งบการเงินพร้อมรายงานผู้สอบบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงินปีล่าสุด กรณีขอใช้หนังสือธนาคารค้ำประกันแทนการชำระอากร

ประเภทที่ 4 หนังสือแจ้งการค้ำประกันลอยจากธนาคารกรุงไทย

การขออนุมัติหลักการจัดแบ่งตามวิธีการชำระอากร 3 ประเภท ดังนี้

ก. การขออนุมัติหลักการ กรณีชำระอากรเป็นเงินสด ต้องแนบหลักฐานประกอบการอุตสาหกรรมและหลักฐานประกอบกิจการโรงงานเพื่อประกอบการขออนุมัติหลักการตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.1

ข. การขออนุมัติหลักการ กรณีใช้หนังสือธนาคารค้ำประกันแทนการชำระอากร ต้องแนบหลักฐานประกอบการอุตสาหกรรม หลักฐานประกอบกิจการโรงงานและงบการเงินเพื่อประกอบการขออนุมัติหลักการตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.2

ค. การขออนุมัติหลักการ วิธีวางประกันลอย ผู้ขออนุมัติหลักการต้องติดต่อบริษัทประกันลอยในประเทศไทยเพื่อขอให้ค้ำประกันการชำระอากรเข้าวิธีวางประกันลอย เมื่อธนาคารกรุงไทยอนุมัติจึงดำเนินการขออนุมัติหลักการโดยแนบหลักฐานประกอบการอุตสาหกรรม หลักฐานประกอบกิจการโรงงานและหนังสือแจ้งการค้ำประกันลอยของธนาคารกรุงไทย เพื่อประกอบการขออนุมัติหลักการตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.3

ง. การยื่นบัญชีวัตถุดิบ ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการและต้องการขอคืนอากรของวัตถุดิบนำเข้าต้องยื่นบัญชีวัตถุดิบเพื่อจดทะเบียนไว้กับกรมศุลกากร ด้วยการยื่นตารางบัญชีวัตถุดิบและข้อมูลบัญชีวัตถุดิบตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.4 เมื่อผ่านการตรวจสอบข้อมูลแล้วกรมศุลกากรจะอนุมัติให้ใช้บัญชีวัตถุดิบนั้น สำหรับวัตถุดิบที่ใช้ผลิตด้วยขั้นตอนที่ได้ผลิตภัณฑ์มากกว่าหนึ่งชนิด เช่นการกลั่นน้ำมันละหุ่ง วัตถุดิบเป็นเมล็ดละหุ่ง ขั้นตอนการผลิตคือการกลั่นทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ 3 ชนิดพร้อมกันได้แก่น้ำมันละหุ่ง กากละหุ่งและกรดไขมัน กรมศุลกากรกำหนดให้ยื่นบัญชีวัตถุดิบสำหรับวัตถุดิบประเภทนี้ตามส่วนที่เป็นผลิตภัณฑ์ เช่นเมล็ดละหุ่ง 1 ส่วน ให้ยื่นจดทะเบียนเป็นวัตถุดิบ 3 ชนิดคือ เมล็ดละหุ่งส่วนที่ผลิตน้ำมันละหุ่ง คิดเป็นอัตราส่วน 0.4707 เมล็ดละหุ่งส่วนที่ผลิตกากละหุ่ง คิดเป็นอัตราส่วน 0.5243 และเมล็ดละหุ่งส่วนที่ผลิตกรดไขมัน คิดเป็นอัตราส่วน 0.0050

3.1.2.3 การยื่นชื่อทางการค้าอื่นของวัตถุดิบ ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการและต้องการนำเข้าวัตถุดิบที่มีชื่อเรียกต่างกันต้องยื่นชื่อทางการค้าอื่นของวัตถุดิบเพื่อจดทะเบียนไว้กับกรมศุลกากร ด้วยการยื่นรายการชื่อทางการค้าอื่นและข้อมูลชื่อทางการค้าอื่นของวัตถุดิบตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.5 เมื่อผ่านการตรวจสอบข้อมูลแล้ว กรมศุลกากรจะอนุมัติให้ใช้ชื่อทางการค้านั้น

3.1.2.4 การนำเข้าวัตถุดิบ เมื่อผู้ขายจัดส่งบัญชีราคาสินค้าและเอกสารการส่งมาให้ผู้นำเข้า ผู้นำเข้าต้องเตรียมการนำเข้า โดยจัดทำใบขนขาเข้าขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ และจัดทำใบแนบใบขนขาเข้าตามแบบกศก.99ก แสดงรหัสและชื่อวัตถุดิบที่นำเข้าให้ตรงกับบัญชีวัตถุดิบและชื่อทางการค้าที่ยื่นไว้ ถ้าไม่ตรงต้องยื่นเพิ่มเติม สำหรับวัตถุดิบที่ใช้ผลิตด้วยขั้นตอนทำให้ได้ผลิตภัณฑ์มากกว่าหนึ่งชนิดให้ระบุปริมาณนำเข้าตามอัตราส่วนที่กรมศุลกากรกำหนด ผู้นำเข้าต้องยื่นชุดใบขนสินค้าที่สวนคืนอากรเพื่อทำการตรวจสอบและบันทึกใบขนขาเข้าก่อน จึงเข้าขั้นตอนการนำเข้าปกติจนกระทั่งตรวจปล่อยและได้รับวัตถุดิบเข้าคลังสินค้า กรมศุลกากรกำหนดขั้นตอนการนำเข้าวัตถุดิบที่มีการคืนอากรตามวิธีชำระอากรดังนี้

ก. การนำเข้าวัตถุดิบ กรณีชำระอากรเป็นเงินสดหรือวางประกันลอย รูปที่ ก.6 แสดงขั้นตอนดำเนินงานเมื่อสวนคืนอากรตรวจสอบชุดใบขนขาเข้าแล้ว ผู้นำเข้าชำระค่าอากรหรือวางประกันลอย เมื่อตรวจรับวัตถุดิบครบถ้วนต้องเก็บชุดใบขนขาเข้าที่ผ่านการตรวจปล่อยเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

ข. การนำเข้าวัตถุดิบ กรณีใช้หนังสือธนาคารค้ำประกันแทนการชำระอากร ตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.7 เมื่อสวนคืนอากรตรวจสอบชุดใบขนขาเข้าและสั่งวางประกันเพื่อแจ้งวงเงินประกันแล้ว ผู้นำเข้าสามารถขอทำหนังสือค้ำประกันกับธนาคารเพื่อชำระอากรตามวงเงินประกันโดยแนบหลักฐานประกอบได้แก่หนังสือขอทำหนังสือธนาคารค้ำประกันและสำเนาชุดใบขนขาเข้า จึงใช้หนังสือค้ำประกันแทนการชำระอากรให้สวนคืนอากร และเมื่อตรวจรับวัตถุดิบครบถ้วนต้องเก็บชุดใบขนขาเข้าที่ผ่านการตรวจปล่อยเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

3.1.2.5 การยื่นสูตรการผลิตและขอต่ออายุสูตรการผลิต ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการมีหน้าที่ยื่นสูตรการผลิตและขอต่ออายุสูตรก่อนหมดอายุหรือเลือกใช้สูตรการผลิตร่วมกับผู้อื่นหรือเลือกใช้สูตรมาตรฐาน และสามารถขอผ่อนผันมีต้องยื่นสูตรการผลิตสำหรับวัตถุดิบนับขึ้นได้ที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ส่งออก กรณีผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการไม่ได้เป็นผู้ผลิตด้วยตนเอง แต่ได้จ้างให้ผู้อื่นทำการผลิต ผู้รับจ้างสามารถเลือกใช้สูตรการผลิตของผู้นำเข้า กรณีไม่ใช่สูตรของผู้นำเข้า สามารถใช้สูตรของผู้รับจ้างหรือของผู้อื่นและโอนสิทธิการคืนอากรให้ผู้นำเข้า

ก. การยื่นสูตรการผลิต ผู้นำเข้าจัดทำสูตรการผลิตยื่นกรมศุลกากรตามขั้นตอนดำเนินงานจากฝั่งทางเดินเอกสารรูปที่ ก.8 รหัสวัตถุติบในรายการวัสดุที่ใช้ในการผลิตของสูตร ต้องตรงกับที่ยื่นบัญชีวัตถุติบไว้ โดยใช้แบบการยื่นรายละเอียดปริมาณการใช้วัตถุติบในสูตรการผลิตแนบท้ายประกาศกรมศุลกากรแบบกศก.96/1 พร้อมแนบหลักฐานประกอบการอนุมัติสูตรเพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ตรวจสอบสูตรที่ยื่นใช้สำหรับผลิตผลิตภัณฑ์หรือไม่ สำหรับหลักฐานประกอบการยื่นสูตรได้แก่กระดาษที่วางแพทเทิร์นมาแล้ว (Marker) กรณีการยื่นสูตรการผลิตเกี่ยวกับสิ่งทอที่ขอคืนอากรวัตถุติบเป็นหน่วยความยาวหรือกรณีอื่นๆ ที่จำเป็น ตัวอย่างวัตถุติบที่นำเข้ามาผลิตสินค้าตามที่ยื่นสูตรไว้ กรณีที่วัตถุติบมีขนาดใหญ่ ให้ตัดแบ่งมาถ้าตัดแบ่งได้ หรือใช้รูปถ่าย หรือใช้แคตตาล็อก หรือไปดูกรรมวิธีผลิตที่โรงงานแทน ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ กรณีที่ผลิตภัณฑ์มีขนาดใหญ่ ให้ใช้รูปถ่าย หรือแคตตาล็อก หรือไปดูกรรมวิธีผลิตที่โรงงานแทน เป็นต้น ส่วนคืนอากรจะให้เลขที่สูตรการผลิตเพื่อรับเรื่อง และเมื่อพิจารณาสูตรใช้สำหรับผลิตผลิตภัณฑ์จะแจ้งอนุมัติให้ใช้โดยมีผลให้ใช้ตั้งแต่วันยื่นสูตรการผลิต

ข. การขอต่ออายุสูตรการผลิต ผู้นำเข้าได้รับอนุมัติหลักการที่เป็นเจ้าของสูตรต้องยื่นคำร้องขอต่ออายุสูตรตามขั้นตอนดำเนินงานในรูปที่ ก.9 เมื่อได้รับอนุมัติจึงจะใช้สูตรต่อไปได้

ค. การขอใช้สูตรร่วมหรือสูตรมาตรฐาน ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการขอใช้สูตรร่วมหรือสูตรมาตรฐานตามขั้นตอนในรูปที่ ก.10 โดยยื่นรายละเอียดปริมาณการใช้วัตถุติบในสูตรการผลิตกรณีขอใช้สูตรร่วมหรือสูตรมาตรฐานตามแบบกศก.96/2 เมื่อได้รับอนุมัติจึงจะใช้สูตรได้

ง. การขอผ่อนผันมีต้องยื่นสูตรการผลิต ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการยื่นขอผ่อนผันมีต้องยื่นสูตรการผลิตแนบท้ายประกาศกรมศุลกากร แบบกศก.96/4 ตามขั้นตอนดำเนินงานจากฝั่งทางเดินเอกสารรูปที่ ก.11 เมื่อได้อนุมัติจึงจะสามารถแสดงรายการวัตถุติบนับขึ้นได้ที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ส่งออก

3.1.2.6 การยื่นชื่อทางการค้าอื่นของผลิตภัณฑ์ ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุมัติหลักการยื่นเพิ่มเติมชื่อทางการค้าอื่นของผลิตภัณฑ์ในสูตรการผลิตซึ่งไม่มีผลต่อปริมาณการตัดบัญชีวัตถุติบแนบท้ายประกาศกรมศุลกากร แบบกศก.96/3 ตามขั้นตอนดำเนินงานจากฝั่งทางเดินเอกสารรูปที่ ก.12 เมื่อได้รับอนุมัติให้ใช้จึงจะแสดงชื่อทางการค้านั้นสำหรับส่งออกได้

3.1.2.7 การยื่นตารางโอนสิทธิ ผู้ส่งออกต้องยื่นตารางโอนสิทธิตามขั้นตอนในฝั่งทางเดินเอกสารรูปที่ ก.13 โดยยื่นแบบการยื่นตารางโอนสิทธิตามมาตรา 19 ทวิ แบบกศก.96/6 ที่ส่วนคืนอากรเพื่อตรวจสอบการคืนอากรร่วมและจะได้รับเลขที่ตารางโอนสิทธิเมื่ออนุมัติให้ใช้

3.1.2.8 การส่งออกผลิตภัณฑ์ ถ้าสินค้าที่ส่งออกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการคืนอากร ผู้ส่งออก ต้องจัดทำชุดใบขนขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ ประกอบด้วยใบแนบใบขนขาออกแบบกศก.113 และการยื่นขอปรับปรุงตารางโอนสิทธิตามปริมาณที่ส่งออกแบบกศก.113/2 ซึ่งแสดงเลขที่สูตรการผลิตและตารางโอนสิทธิยื่นต่อส่วนคืนอากรเพื่อตรวจสอบสินค้าที่ส่งออกและชุดใบขน เมื่อผลการตรวจวิเคราะห์แสดงว่าสินค้าที่ส่งออกมีคุณลักษณะตรงกับสูตรการผลิตที่แสดงไว้ เจ้าหน้าที่ จะรับรองสูตรการผลิตและอนุมัติให้ส่งออก จึงจะดำเนินพิธีการส่งออกตามขั้นตอนปกติจนกระทั่ง สินค้าตรวจปล่อยออกไปนอกประเทศ ถ้ามีการคืนอากรร่วมผู้ส่งออกต้องแจกจ่ายสำเนาชุดใบแนบใบขนให้กับผู้รับโอนสิทธิทุกรายเพื่อการขอคืนเงินอากร สำหรับขั้นตอนการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่มีการคืนอากรแสดงในผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.14

การแสดงสูตรการผลิตของผลิตภัณฑ์ที่ส่งออก จะเป็นสูตรของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออกก็ได้ แต่คุณลักษณะจะต้องตรงกับผลิตภัณฑ์นั้น ผู้นำเข้าวัตถุดิบแต่ละรายจะขอคืนอากรได้เมื่อถูกระบุให้เป็นผู้ขอคืนอากรหรือผู้รับโอนสิทธิจากขั้นตอนนี้ การแสดงรายละเอียดใบแนบใบขนสินค้าขาออกจึงเป็นจุดสำคัญเนื่องจากทำให้เกิดสิทธิในการขอคืนอากร

3.1.2.9 การขอคืนอากร ผู้นำเข้าสามารถขอคืนอากรตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.15 โดยยื่นใบขอคืนค่าภาษีอากรตามมาตรา 19 ทวิและหนังสือคำประกันตามมาตรา 19 ตริ แบบกศก.111 ระบุวิธีรับเงินค่าภาษีอากรที่คืนเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีธนาคาร รายงานการตัดบัญชีวัตถุดิบสำหรับขอคืนอากร และจัดทำสำเนาใบแนบใบขนสินค้าขาออกของผลิตภัณฑ์และใบแนบใบขนสินค้าขาเข้าของวัตถุดิบในแต่ละรายการตัดบัญชีวัตถุดิบสำหรับขอคืนอากรและแนบพร้อมทั้งหลักฐานประกอบการขอคืนอากรประกอบด้วย สำเนาใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.20) สำเนาหนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์ อายุไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันออกหนังสือรับรอง และบัตรลายมือชื่อผู้จัดการหรือบัตรผู้รับมอบอำนาจหรือบัตรผ่านพิธีการหรือหนังสือมอบอำนาจ กรมศุลกากรจะอนุมัติการคืนอากรเมื่อรายการตัดวัตถุดิบถูกต้องด้วยหนังสือแจ้งคืนอากรหรือคืนประกันตามส่วนที่ส่งออก

ส่วนที่ขอคืนอากรได้จากการส่งออกมี 2 กรณี กรณีแรกการที่ผู้นำเข้าส่งออกเอง ผู้นำเข้าขอคืนอากรได้ 2 ส่วน ส่วนแรกขอคืนอากรได้จากสูตรการผลิตของผู้นำเข้าหรือสูตรร่วม และจากวัตถุดิบนับขึ้นได้ที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ส่งออก ส่วนที่สองขอคืนอากรได้จากการรับโอนสิทธิคืนอากรจากตารางโอนสิทธิที่แสดงตอนส่งออกซึ่งระบุผู้รับโอนสิทธิเป็นผู้นำเข้า กรณีที่สองจากการส่งออกโดยผู้อื่น ผู้นำเข้าขอคืนอากรได้ 2 ส่วนเช่นกัน ส่วนแรกขอคืนอากรได้

จากการแสดงสูตรการผลิตของผู้นำเข้า ส่วนที่สองขอคืนอากรได้จากการรับโอนสิทธิคืนอากร จากตารางโอนสิทธิที่แสดงตอนส่งออกซึ่งระบุผู้รับโอนสิทธิเป็นผู้นำเข้า

ในทางปฏิบัติ ผู้นำเข้ามักจะรอให้การขายเสร็จสิ้นแน่นอนก่อน จึงนำใบขนสินค้า ขาออกของการขายนั้นมาคำนวณรายการตัดวัตถุประสงค์เพื่อจะได้ลดงานที่จะต้องทำหากมีการรับคืน สินค้าที่ส่งออก แต่จะต้องไม่เกิน 6 เดือนนับจากวันตรวจปล่อยของใบขนสินค้าขาออกนั้น การ คำนวณรายการตัดวัตถุประสงค์คิดจากส่วนที่ขอคืนอากรได้ของปริมาณผลิตภัณฑ์ส่งออกสุทธิ กับ ปริมาณวัตถุประสงค์นำเข้าสุทธิที่เรียงลำดับรายการตามวันนำเข้าของใบขนสินค้าขาเข้าและยังไม่หมด อายุในการขอคืนอากรคือภายใน 1 ปีนับจากวันนำเข้า ปริมาณผลิตภัณฑ์ส่งออกสุทธิคือปริมาณ ส่งออกลบด้วยปริมาณรับคืน ปริมาณวัตถุประสงค์นำเข้าสุทธิคือปริมาณนำเข้าลบด้วยปริมาณส่งคืน ส่วนจะขอคืนเป็นเงินสดหรือหนังสือค้ำประกันขึ้นอยู่กับชำระอากรของใบขนสินค้าขาเข้าแต่ละ ฉบับ ถ้าเป็นเงินสดคิดจากปริมาณตัดวัตถุประสงค์คูณด้วยเงินอากรต่อหน่วย ถ้าเป็นหนังสือธนาคาร ค้ำประกันหรือประกันลอยจะใช้ปริมาณตัดวัตถุประสงค์และจำนวนเงินอากรจะได้รับแจ้งจากการ อนุมัติคืนอากร

3.1.2.10 การขอชำระอากร สำหรับการนำเข้าที่ใช้หนังสือธนาคารค้ำประกันแทนการ ชำระอากร ผู้นำเข้าต้องขอชำระอากรต่อกรมศุลกากรโดยยื่นใบสรุปยอดเงินภาษีอากรขาเข้าแบบ กศก.112 เพื่อขอคืนหนังสือค้ำประกันหรือขอเปลี่ยนหนังสือค้ำประกัน สำหรับหนังสือค้ำประกัน ที่ได้คืนหรือหนังสือค้ำประกันฉบับเดิม ผู้นำเข้าต้องปลดภาระการค้ำประกันกับธนาคารเจ้าของ หนังสือค้ำประกัน การขอชำระอากรมี 2 กรณี ดังนี้

ก. การขอชำระอากร กรณีขอคืนหนังสือค้ำประกัน ผู้นำเข้ายื่นใบสรุปยอดเงิน ภาษีอากรต่อส่วนคืนอากรตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.16 เพื่อคำนวณ ค่าอากรคงเหลือและเงินเพิ่ม เมื่อชำระเงินค่าภาษีอากรแล้วจะได้รับหนังสือค้ำประกันคืน

การคำนวณเงินเพิ่มของอากรวัตถุประสงค์คงเหลือ

เงินเพิ่มอากร = อากรวัตถุประสงค์คงเหลือ x อัตราเงินเพิ่ม x จำนวนเดือน

จำนวนเดือนคือระยะเวลาที่คิดเงินเพิ่มนับจากวันตรวจปล่อยของใบขนขาเข้าถึงวันชำระ อากร เศษของเดือนนับเป็นหนึ่งเดือน

ข. การขอชำระอากร กรณีขอลดยอดเงินค้ำประกัน ผู้นำเข้ายื่นใบสรุปยอดเงิน ภาษีอากรต่อส่วนคืนอากรตามขั้นตอนดำเนินงานจากผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.17 เพื่อคำนวณ

วงเงินค้ำประกันและสั่งค้ำประกัน เมื่อรับแจ้งยอดเงินค้ำประกันใหม่แล้วจึงติดต่อธนาคารเพื่อขอทำหนังสือค้ำประกันฉบับใหม่ตามยอดเงินค้ำประกันที่ได้รับแจ้งและยื่นหนังสือค้ำประกันฉบับใหม่ต่อสวนคินอาคารเพื่อขอเปลี่ยนหนังสือค้ำประกัน

3.1.2.11 การรับคืนผลิตภัณฑ์ส่งออก จากขั้นตอนดำเนินงานจากฝั่งทางเดินเอกสารรูปที่ ก.18 ผู้ส่งออกต้องจัดทำใบสุทธินำกลับสินค้าที่มีการคินอาคารโดยนำชุดใบสุทธินำกลับยื่นสวนคินอาคารเพื่อตรวจสอบการนำกลับผลิตภัณฑ์ที่ขอคินอาคารตามมาตรา 19 ทวิ รายการสินค้านำกลับต้องอ้างถึงใบขนขาออกของผลิตภัณฑ์ที่รับคืนได้ กรณีใบขนขาออกของผลิตภัณฑ์ที่รับคืนได้ขอคินอาคารแล้ว ผู้ขอคินอาคารต้องชำระอากรที่ได้คินไปพร้อมเงินเพิ่มตามจำนวนวัตตุดิบที่ตัดบัญชีของผลิตภัณฑ์รับคืน เมื่อสวนคินอาคารอนุมัติให้นำกลับแล้วก็สามารถผ่านพิธีการนำเข้าและนำผลิตภัณฑ์ออกพ้นจากการรักษาของกรมศุลกากร

การคำนวณเงินเพิ่มอากรวัตตุดิบที่ตัดบัญชีของผลิตภัณฑ์รับคืน

เงินเพิ่มอากร = อากรวัตตุดิบที่ตัดบัญชีของผลิตภัณฑ์รับคืน x อัตราเงินเพิ่ม x จำนวนเดือน

จำนวนเดือนคือระยะเวลาที่คิดเงินเพิ่มมี 2 กรณีคือกรณีที่ 1 ใบขนขาเข้าของวัตตุดิบที่ตัดบัญชีเป็นใบขนชำระอากร จำนวนเดือนนับจากวันแจ้งคินอาคารของหนังสือแจ้งคินอาคารของใบขนขาออกถึงวันชำระอากร เศษของเดือนนับเป็นหนึ่งเดือน กรณีที่ 2 ใบขนขาเข้าของวัตตุดิบที่ตัดบัญชีเป็นใบขนวางประกัน จำนวนเดือนนับจากวันตรวจปล่อยของใบขนขาเข้าถึงวันชำระอากร เศษของเดือนนับเป็นหนึ่งเดือน

3.1.2.12 การส่งคืนวัตตุดิบนำเข้า จากขั้นตอนดำเนินงานจากฝั่งทางเดินเอกสารรูปที่ ก.19 ผู้นำเข้าต้องจัดทำใบขนรีเอ็กซ์พอร์ตยื่นสวนคินอาคารเพื่อตรวจสอบการส่งคืนวัตตุดิบนำเข้าที่ขอคินอาคารตามมาตรา 19 ทวิ รายการสินค้าต้องอ้างถึงใบขนขาเข้าของวัตตุดิบที่ส่งคืนได้ กรณีใบขนขาเข้าของวัตตุดิบที่ส่งคืนเป็นใบขนวางประกัน ผู้นำเข้าต้องยื่นขอชำระอากรเพื่อขอคินหนังสือค้ำประกันซึ่งเป็นการเปลี่ยนสถานะเป็นใบขนชำระอากรจึงจะส่งกลับวัตตุดิบได้ เมื่อสวนคินอาคารอนุมัติให้ส่งคืนแล้วก็สามารถผ่านพิธีการส่งออกและนำวัตตุดิบออกพ้นกรมศุลกากร

3.2 การบริหารการผลิต

ขั้นตอนดำเนินการคินอาคารกิจกรรมประเภทที่ 2 เกี่ยวข้องกับการบริหารการผลิตในการแสดงรายการผลิตภัณฑ์ส่งออกกับการคินอาคารและตารางโอนสิทธิ ซึ่งเป็นการติดตามการใช้วัสดุในการผลิตและสิทธิประโยชน์การคินอาคารตามมาตรา 19 ทวิของวัสดุที่ใช้

3.2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.1.1 ผู้ขาย ผู้จัดหาวัตถุดิบให้ โดยส่งวัตถุดิบให้ถึงปลายทางตามที่ผู้ซื้อต้องการ ทั้งในประเทศหรือระหว่างประเทศ

3.2.1.2 ลูกค้า ผู้ซื้อสินค้า โดยผู้ขายจะจัดส่งสินค้าให้ถึงปลายทางตามที่ผู้ซื้อต้องการ ทั้งในประเทศหรือระหว่างประเทศ

3.2.1.3 ฝ่ายบริหารการผลิต รวบรวมคำสั่งซื้อจากลูกค้ามาเปรียบเทียบกับระดับสินค้าคงคลัง จัดทำแผนกำหนดการผลิตเพื่อควบคุมการผลิตและแผนสั่งซื้อเพื่อจัดซื้อวัตถุดิบกับผู้ขาย จัดทำใบสั่งผลิตเพื่อกำหนดให้ฝ่ายผลิตและฝ่ายอื่น ๆ สามารถสื่อถึงแผนกำหนดการผลิตได้ตรงกัน และปรับแผนกำหนดการผลิตเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจากลูกค้าหรือผู้ขาย

3.2.1.4 ฝ่ายผลิต จัดทำแผนการผลิตโดยอ้างอิงถึงใบสั่งผลิต ทำการผลิตโดยเบิกใช้วัสดุ และรายงานผลการผลิต

3.2.1.5 คลังสินค้า จัดการสินค้าคงคลัง โดยการจัดเก็บให้บริการ รายงานระดับสินค้าคงคลังและการเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังที่เกิดขึ้น

3.2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานบริหารการผลิต

ผังทางเดินเอกสารที่ภาคผนวก ก แสดงขั้นตอนการดำเนินงานบริหารการผลิตดังนี้

3.2.2.1 การผลิต การดำเนินงานตามรูปที่ ก.20 รองรับกิจกรรมการผลิต 3 ประเภท ประเภทแรกเป็นงานออกแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต เพื่อจัดทำเป็นสูตรการผลิตของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ ประเภทที่ 2 เป็นงานควบคุมการผลิต หลังจากที่ได้แบบผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการแล้ว วงจรการผลิตเริ่มจากนำคำสั่งซื้อจากลูกค้าประเมินความต้องการสินค้าและเปรียบเทียบกับระดับสินค้าคงคลัง กรณีผลิตต้องจัดทำใบสั่งผลิตและแผนกำหนดการผลิตเพื่อให้ทราบผลิตภัณฑ์ที่ต้องผลิตและวันที่ต้องการ จัดทำแผนสั่งซื้อเพื่อกำหนดวิธีจัดหาวัตถุดิบและสั่งซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตตามสูตร ทำการผลิตโดยเบิกใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบที่ผลิตตามสูตรจนกระทั่งผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งมอบให้ลูกค้า เป็นวงจรจนกว่าจะมีการทบทวนและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ หรือออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อให้ตรงกับความต้องการอยู่เสมอ ประเภทที่ 3 เกี่ยวข้องกับการติดตามการสั่งผลิตและการเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังที่เกิดจากการผลิต

3.2.2.2 การรับวัตถุดิบซื้อในประเทศ ขั้นตอนดำเนินงานตามรูปที่ ก.21 เมื่อผู้ขายจัดส่งวัตถุดิบ วัตถุดิบที่ตรวจรับต้องตรงกับรายละเอียดที่สั่งซื้อ เมื่อตรงกันแล้วออกใบรับวัตถุดิบใช้ส่งมอบวัตถุดิบเข้าเก็บคลังสินค้าเพื่อให้บริการต่อไปและติดตามการเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังจากการซื้อในประเทศ

3.2.2.3 การรับวัตถุดิบซื้อนำเข้า ขั้นตอนดำเนินงานตามผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.22 การเตรียมนำเข้าเริ่มเมื่อได้รับบัญชีราคาสินค้าและเอกสารการส่งจากผู้ขายเพื่อแจ้งรายละเอียดการส่งสินค้าซึ่งจะต้องตรงกับรายละเอียดที่สั่งซื้อ เมื่อตรงกันแล้วต้องจัดทำใบขนขาเข้าเพื่อผ่านพิธีการนำเข้าและนำวัตถุดิบออกพ้นจากการรักษาของกรมศุลกากร รายละเอียดของวัตถุดิบที่ตรวจปล่อยต้องตรงกับใบขนขาเข้า เมื่อตรงกันแล้วต้องจัดทำใบรับวัตถุดิบใช้ส่งมอบวัตถุดิบเข้าเก็บคลังสินค้าเพื่อให้บริการต่อไป และติดตามการเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังจากการซื้อนำเข้า

3.2.2.4 การเบิกสินค้าขายในประเทศ จากขั้นตอนดำเนินงานตามรูปที่ ก.23 เมื่อถึงกำหนดส่งสินค้าให้ลูกค้าต้องเบิกสินค้าจากคลังด้วยใบเบิกสินค้า สินค้าต้องตรงกับรายละเอียดที่สั่งซื้อ จัดทำใบกำกับสินค้าเพื่อส่งมอบให้ลูกค้าและติดตามการเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังจากการขายในประเทศ

3.2.2.5 การเบิกสินค้าขายส่งออก รูปที่ ก.24 แสดงขั้นตอนดำเนินงานเริ่มด้วยการเบิกสินค้าเพื่อขายส่งออก รายการสินค้าที่เบิกต้องตรงกับรายละเอียดที่ลูกค้าสั่งซื้อ เตรียมการส่งออกโดยจัดทำบัญชีราคาสินค้าและเอกสารการส่งเพื่อแจ้งรายละเอียดการส่งสินค้าให้กับลูกค้า รายการสินค้าต้องตรงกับรายละเอียดที่สั่งซื้อ จัดทำใบขนขาออกเพื่อผ่านพิธีการส่งออกให้สินค้าออกพ้นจากการรักษาของกรมศุลกากรและส่งออกต่างประเทศ รายละเอียดของสินค้าที่ตรวจปล่อยต้องตรงกับชุดใบขนขาออก และติดตามการเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังจากการขายส่งออก

3.2.2.6 การรับคืนสินค้าขายในประเทศ จากขั้นตอนดำเนินงานตามผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.25 เมื่อได้รับแจ้งคืนสินค้าต้องจัดทำใบรับคืนสินค้าเพื่อลดหนี้ให้ลูกค้าโดยสามารถอ้างถึงใบกำกับสินค้าขายของสินค้าที่รับคืน จัดทำใบรับคืนรับคืนเพื่อเก็บสินค้าเข้าคลังเพื่อดำเนินการต่อไปและติดตามความเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังจากการรับคืนสินค้าขายในประเทศ

3.2.2.7 การรับคืนสินค้าขายส่งออก จากขั้นตอนดำเนินงานตามผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.26 เมื่อได้รับแจ้งคืนสินค้าต้องจัดทำใบรับคืนสินค้าเพื่อลดหนี้ให้ลูกค้าซึ่งสามารถอ้างถึงบัญชีราคาสินค้าขายของสินค้าที่รับคืน เมื่อได้รับใบส่งคืนสินค้าและเอกสารการส่งจากลูกค้าจัดทำใบสุทธินำกลับเพื่อผ่านพิธีการนำเข้าและนำวัตถุดิบออกพ้นจากการรักษาของกรมศุลกากร

รายละเอียดของสินค้าที่ตรวจปล่อยต้องตรงกับใบสุทธินำกลับ เมื่อตรงกันแล้วจัดทำใบรับสินค้า รับคืนส่งมอบสินค้าเข้าเก็บคลังสินค้าเพื่อดำเนินการต่อไปและติดตามการเคลื่อนไหวสินค้าคงคลัง จากการรับคืนสินค้าขายส่งออก

3.2.2.8 การส่งคืนวัตถุดิบซื้อในประเทศ จากขั้นตอนดำเนินงานตามผังทางเดินเอกสาร รูปที่ ก.27 จัดทำใบเบิกวัตถุดิบซื้อในประเทศเพื่อส่งคืนซึ่งสามารถอ้างถึงใบกำกับสินค้าซื้อวัตถุดิบ ใบรับคืนสินค้าเป็นเอกสารที่ได้รับจากผู้ขายเมื่อแจ้งการคืนวัตถุดิบเพื่อเป็นการลดหนี้ รายการสินค้าในใบรับคืนสินค้าต้องตรงกับรายละเอียดในใบเบิกวัตถุดิบเพื่อส่งคืนและติดตามความเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลังจากการส่งคืนวัตถุดิบซื้อในประเทศ

3.2.2.9 การส่งคืนวัตถุดิบซื้อนำเข้า ขั้นตอนดำเนินงานตามผังทางเดินเอกสารรูปที่ ก.28 จัดทำใบเบิกวัตถุดิบซื้อนำเข้าเพื่อส่งคืนซึ่งสามารถอ้างถึงบัญชีราคาสินค้าซื้อวัตถุดิบ เตรียมการส่งออกโดยจัดทำใบส่งคืนวัตถุดิบและเอกสารการส่ง เพื่อแจ้งรายละเอียดการส่งวัตถุดิบให้กับผู้ขาย ใบรับคืนสินค้าเป็นเอกสารที่ผู้ขายออกให้เมื่อได้รับแจ้งการคืนวัตถุดิบเพื่อลดหนี้ รายการสินค้าต้องตรงกับรายละเอียดในใบส่งคืนวัตถุดิบ จัดทำใบขนรีเอ็กซ์พอร์ตเพื่อผ่านพิธีการส่งออก ให้วัตถุดิบออกพ้นจากการรักษาของกรมศุลกากรและส่งออกต่างประเทศ รายละเอียดของวัตถุดิบที่ตรวจปล่อยต้องตรงกับชุดใบขนขาออก และติดตามความเคลื่อนไหวของสินค้าคงคลัง จากการส่งคืนวัตถุดิบซื้อนำเข้า

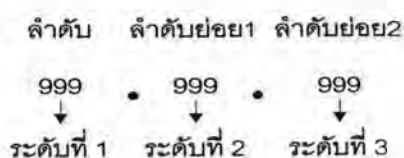
3.3 ปัญหาของระบบงาน

3.3.1 การจัดเก็บข้อมูลสูตรการผลิต สูตรการผลิตเป็นรายการวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่ต้องยื่นจดทะเบียนกับกรมศุลกากรเพื่อใช้ในการคำนวณคืนเงินอากรวัตถุดิบนำเข้าจากผลิตภัณฑ์ส่งออก แสดงรายการวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตต่อหน่วยผลิตและเป็นวัตถุดิบที่ยื่นจดทะเบียนไว้แล้ว

กระบวนการผลิตสินค้าสามารถใช้วัตถุดิบนำเข้าเองและนำเข้าโดยผู้อื่น จากกรณีตัวอย่างภาคผนวก ข รูปที่ ข.5 ผู้ประกอบการบางรายได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าหนึ่งชนิดและมีวัตถุดิบนำเข้าที่ใช้สิทธิประโยชน์ต่างกัน ผู้ผลิตต่างก็มีสูตรการผลิตในการผลิตผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการผลิตบางอย่างใช้วัตถุดิบชนิดเดียวได้ผลิตภัณฑ์หลายชนิด เช่นการกลั่นน้ำมันละหุ่ง กรมศุลกากร กำหนดให้ยื่นสูตรการผลิตเป็น 3 สูตร

การผลิตผลิตภัณฑ์หนึ่งอาจมีหลายขั้นตอนการผลิต แต่ละขั้นตอนการผลิตมักจะมีทางเลือกให้ใช้วัสดุได้หลายๆ แบบ ซ้ำๆ กัน การอ้างถึงวัสดุที่ใช้ในการผลิตจะใช้ตำแหน่งหรือลำดับรายการในการระบุถึงรายการวัสดุนั้น ลำดับรายการตามข้อกำหนดการยื่นสูตรการผลิตของ

กรมศุลกากร แต่ละตำแหน่งแทนด้วยตัวเลข 3 ค่า แสดงการเข้าถึงโครงสร้างต้นไม้ที่มีความลึก (depth) ได้ไม่เกิน 3 ระดับ สามารถท่องเที่ยวในต้นไม้แบบพรีออร์เดอร์

รูปที่ 3.1 ลำดับรายการของวัสดุที่ใช้ในสูตรการผลิตตามข้อกำหนดของกรมศุลกากร

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีสูตรการผลิตเป็นต้นไม้ลึกมากกว่า 3 ระดับให้แตกสูตรการผลิตเป็นหลายๆ ผลิตภัณฑ์ การแตกอาจแยกตามขั้นตอนกรรมวิธีการผลิตให้ได้ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปแล้วให้สูตรของผลิตภัณฑ์เรียกใช้ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปที่แตกออกจนครบทั้งโครงสร้างต้นไม้ ดังตัวอย่างการแทนสูตรด้วยโครงสร้างต้นไม้ตามข้อกำหนดของกรมศุลกากร รูปที่ ข.1 ถึงรูปที่ ข.4

3.3.2 การจัดเก็บข้อมูลตารางอินสิทธิ เมื่อจ่ายวัตถุดิบนำเข้าไปให้ผู้อื่นผลิตและส่งออกหรือจ่ายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัตถุดิบนำเข้าไปส่งออกนอกประเทศหรือจ่ายให้ผู้อื่นส่งออกหรือให้ผู้อื่นผลิตและส่งออก จะเกิดสิทธิในการขอคืนอากร ผู้นำเข้าวัตถุดิบเท่านั้นที่จะเป็นผู้ขอคืนอากร ตารางอินสิทธิเป็นการแจ้งวัตถุดิบนำเข้าไปใช้ในสูตรการผลิตเพื่ออินสิทธิการคืนอากรตามสัดส่วนให้กับผู้นำเข้าและเพื่อไม่เป็นการใช้สิทธิประโยชน์ซ้อนระหว่างการค้ากับสิทธิประโยชน์อื่นที่เกี่ยวข้องได้แก่คลังสินค้าทัณฑ์บน การส่งเสริมการลงทุนและเขตอุตสาหกรรมส่งออก

ถ้าเป็นส่วนที่นำเข้าไปโดยผู้ส่งออกเอง ผู้ส่งออกก็จะมีสิทธิขอคืนอากร แต่ถ้าเป็นส่วนที่นำเข้าไปโดยผู้อื่น ผู้ส่งออกต้องอินสิทธิการคืนอากรผ่านสูตรการผลิตให้กับผู้นำเข้านั้น ผู้นำเข้าเป็นผู้รับอินสิทธิ ถ้าเป็นสิทธิประโยชน์การค้าการคืนอากรจะรับอินสิทธิเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป ถ้ารับอินสิทธิเป็นวัตถุดิบก็สามารถคำนวณรายการตัดจ่ายบัญชีวัตถุดิบนำเข้าไปได้ แต่ถ้ารับอินสิทธิเป็นผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปต้องคำนวณคืนเงินอากรของวัตถุดิบนำเข้าไปจากสูตรการผลิตของผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปนั้น แต่ถ้าผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปที่รับอินสิทธิมา มีการอินสิทธิต่อเนื่องไปยังผู้นำเข้าอื่น เนื่องจากมีส่วนผสมของวัตถุดิบนำเข้าไปหรือผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปที่มีส่วนผสมของวัตถุดิบนำเข้าไปของผู้อื่นอีก การคำนวณเงินอากรที่ขอคืนจะเป็นส่วนที่เหลือจากการอินสิทธินั้น

ผู้ส่งออกที่ประสงค์จะอินสิทธิการค้าการคืนอากรให้ผู้อื่น ต้องแจ้งการอินสิทธิผ่านสูตรของผลิตภัณฑ์ส่งออกว่ารายการวัสดุใดเป็นสิทธิประโยชน์ใดของผู้นำเข้า ถ้าเป็นการคืนอากรต้องแจ้งว่าเป็นวัตถุดิบหรือเป็นผลิตภัณฑ์ของผู้รับอินสิทธิ และถ้าผลิตภัณฑ์ของผู้รับอินสิทธินั้นมีการ

โอนสิทธิต่อเนื่องไปยังผู้อื่นอีก ก็จะต้องโอนสิทธิผ่านสูตรการผลิตที่รับโอนนั้นต่อไป ให้แจ้งตามลำดับจนครบในตารางโอนสิทธิ

จะเห็นได้ว่าตารางโอนสิทธิประกอบขึ้นจากสูตรการผลิตและวัตถุดิบตามการใช้วัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ส่งออกจากตัวอย่างข้อมูลตารางภาคผนวก ข รูปที่ ข.7

3.3.3 การเก็บข้อมูลวัตถุดิบนำเข้าและติดตามการใช้วัตถุดิบนำเข้าในผลิตภัณฑ์ส่งออก การที่ผู้นำเข้าไม่ใช่ผู้ผลิตและไม่ใช่ผู้ส่งออกแต่ได้รับโอนสิทธิคืนอากรจากผู้ส่งออก หรือการที่ผู้ส่งออกไม่เป็นผู้นำเข้า แต่มีหน้าที่โอนสิทธิคืนอากรให้ผู้นำเข้า ช่วงเวลาที่วัตถุดิบนำเข้าเปลี่ยนไปจนกระทั่งเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออก อาจจะถูกแปรรูปไปหลายขั้นตอนหรือถูกแปรรูปไปโดยผู้ผลิตหลายราย เพื่อให้สามารถแสดงสูตรการผลิตและตารางโอนสิทธิของผลิตภัณฑ์ส่งออกได้ถูกต้องและใกล้เคียงสัดส่วนวัตถุดิบนำเข้าที่ใช้ในการผลิต การสื่อสารระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ตั้งแต่การนำเข้าวัตถุดิบจนกระทั่งส่งออกผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งจำเป็น

3.3.4 การจัดเก็บข้อมูลและการคำนวณรายการตัดวัตถุดิบเพื่อขอคืนอากร การจัดเก็บข้อมูลและการคำนวณรายการตัดวัตถุดิบนำเข้าเพื่อขอคืนอากรที่สามารถใช้อ้างอิงและชี้แจงกับกรมศุลกากรได้ ซึ่งคำนวณจากโครงสร้างต้นไม้ของสูตรการผลิตและตารางโอนสิทธิที่แสดงตอนส่งออก ทั้งส่วนที่ส่งออกเองและส่งออกโดยผู้อื่น

3.4 ความต้องการของระบบงาน

การติดตามวัตถุดิบนำเข้าจนกระทั่งเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออก ถ้าพิจารณาจากการไหลของวัตถุดิบในระบบบริหารการผลิต จุดพักรอจะเกิดที่ผู้ประกอบการรายเดียวหรือคนละราย และการดำเนินงานในระบบทำให้ผู้ประกอบการเปลี่ยนสถานะ เช่น เมื่อผู้ประกอบการนำเข้าวัตถุดิบ ผู้ประกอบการจะเป็นผู้นำเข้า เมื่อผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการเป็นผู้ผลิต เมื่อผู้ประกอบการส่งออกสินค้า ผู้ประกอบการเป็นผู้ส่งออกเป็นต้น เมื่อมองภาพตัดขวางแนวดิ่ง ผู้ประกอบการหนึ่งจะมีเหตุการณ์จากการดำเนินงานตามสถานะได้หลายเหตุการณ์

การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนสัมพันธ์กับผู้ประกอบการได้มากกว่าหนึ่ง กรมศุลกากรได้กำหนดรูปแบบข้อมูลในการติดต่อสื่อสารไว้แล้ว ระบบงานต้องจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดและให้ข้อมูลไหลได้ครบถ้วน เพื่อให้ผู้ประกอบการแต่ละรายสามารถใช้อ้างอิงและชี้แจงกับกรมศุลกากรและผู้ประกอบการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน